

SZOVJET UKRAJNA DOLGOZÓINAK SZOLIDARITÁSA AZ 1919-ES MAGYAR FORRADALOMBAN

Írta: MISCSENKO SZ. (UZSHOROD)

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom óriási hatással volt a forradalmi munkásmozgalomra és elősegítette a világ dolgozó tömegeinek forradalmi kezdeményezését. Hatására 1919. március 21-én kikiáltották a Magyar Tanácsköztársaságot.

A Magyar Tanácsköztársaság, Lenin szerint Nagy Október gyermeke volt. A magyar munkások győzelmüket Lenin nevével kapcsolták össze és az oroszországi Nagy Októberi szocialista forradalom győzelmével. A „Vörös Újság” — a magyar kommunista párt szócsöve — 1919. március 23-án a következőket írta: „A magyar események Lenin, a nemzetközi munkásmozgalom dicső vezére, eszméinek új ragyogó győzelmét bizonyítják.” 1919-ben „az orosz forradalom a magyar dolgozó nép számára *például szolgált*, erkölcsi és eszmei támogatást kapott az orosz kommunistáktól.” [1]

A Magyar Tanácsköztársaság létrejötte az egész világ figyelmét magára vonta. A világ dolgozói örömmel fogadták a hírt a magyar tanács hatalom kikiáltásáról.

Nagy örömmel fogadták a magyar proletár forradalom hírért Szovjetországban, ahol ebben az időben ülésezett a bolsevik párt VIII. kongresszusa. A kongresszus megbízásából és nevében Lenin távirat útján fordult Tanács-Magyarország kormányához. „Az oroszországi kommunista párt VIII. kongresszusa, — hangzik a távirat, — forró üdvözlét küldi a Magyar Tanácsköztársaságnak. A kongresszus meg van győződve arról, hogy nincs messze az az idő, amikor az egész világon győz a kommunizmus. Az orosz munkásosztály minden erejével az Önök segítségére siet. Az egész világ proletariátusa feszült figyelemmel követi az Önök további harcát és megakadályozza az imperialistákat abban, hogy kezet emeljenek az új Tanácsköztársaságra.” [2]

Oroszország és Ukrajna munkásosztálya a kommunista párttal az élén nagy politikai és erkölcsi támogatást nyújtott a Magyar Tanácsköztársaságnak. Ennek érdekében adott Lenin, a szovjet kormány elnöke a Vörös Hadsereg főparancsnokságának olyan utasítást, hogy létesítsen, amennyiben lehetséges vasúti összeköttetést Tanács-Magyarországgal. [3]

Ukrajna dolgozói, hogy kifejezzék szolidaritásukat azon eseményekkel kapcsolatosan, amelyek Magyarországon végbementek, a magyar tanács hatalom megalakulásának tiszteletére gyűléseket és tüntetéseket szerveztek, így üdvözölve a magyar munkásosztály nagy diadalát.

Amint tudomást szerzett a magyar proletár forradalom győzelméről a Helszoni kormányzósági végrehajtó bizottság, táviratot küldött Nyikolaev, Beriszláv, Voznyeszenszk, Ananyev, Alekszandria és Jelizavetgrád, a járási tanácsoknak és forradalmi bizottságainak, amelyben bejelentették: „Március 28-án déli 12 órakor Helszon városában nagygyűlés lesz a magyar proletár forradalom és a Magyar Tanácsköztársaság kikiáltásának tiszteletére.” [4]

Az „Új Hajnal” c. újság 1919. április 1-én a helsinki nagygyűlésről a következőket írta: „Vasárnap a helsinki proletariátus és a Vörös Hadsereg hatalmas nagygyűlést rendezett a Magyar Tanácsköztársaság győzelmének tiszteletére. 12 órára a Szabadság teret már kezdte előzönlenni a különböző proletárszervezetek tömege zászlókkal és plakátokkal. Két órára a tér zsúfolásig megtelt a proletárok és polgárok tömegével.” [5]

A helsinki proletárok forradalmi gyűlésén 1919. júliusában megjelent a Magyar Tanácsköztársaság képviselője, aki a magyar munkások és parasztok nevében üdvözölte a helsinki proletariátust. Kifejezte abbeli meggyőződését, hogy az orosz proletariátus a magyar proletariátussal együtt fogja legyőzni az egész világon az ellenforradalmat, lehetőséget nyújtva ezzel más országok munkásainak és parasztjainak is arra, hogy létrehozzák országukban a proletariátus diktatúráját. A magyar képviselők ezen bejelentése a gyűlés résztvevőinek tapsviharát váltotta ki. [6]

Tanácsmagyarország dolgozóihoz forró üdvözléssel fordultak a donyeci szénmedence bányászai, továbbá a szurezki bolsevik párt járási konferenciája, a kievi kormányosság Vaszilkovszki járás munkás- és parasztküldötteinak I. kongresszusa, az ukrán parasztok kongresszusa és sok más szervezet. [7]

Bahmut (Donbász) a magyar proletariátushoz intézett 1919. március 30-i kiáltványában a következőket olvashatjuk: Hatalmas lelkesedéssel üdvözöljük a magyar proletárforradalom harcosait és vezéreit. Esküszünk, hogy mi donyeci proletárok, áthatva a magyar proletariátus évszázados elnyomói felett aratott győzelmétől, harcolni fogunk addig, amíg le nem győzzük Gyenikin önkéntes hóhér hadseregének kopófalakját és hóhérait.” [8]

A Melitopolszki járás szovjetjeinek forradalmi kongresszusa, amelyet a tanács hatalom és a Vörös Hadsereg megerősítése érdekében hívtak össze, 1919. május 7-i határozatában leszögezi, hogy Magyarország Oroszország és Ukrajna példájára létrehozta a tanácsköztársaságot és a proletár világforradalom érdekében mindenütt meg kell erősíteni a szovjet hatalmat és a Vörös Hadsereget. [9]

A Kroleveczki kommunista pártszervezet folyó ügyekről tanácskozó gyűlése határozatában Oroszország és Ukrajna „Vörös proletariátusával” egy sorba állította a magyar „vörös proletariátust”, és megjegyzi, hogy „a kommunisták és a forradalom katonái, akik önként adják életüket a frontokon, hisznek abban, hogy egyetlen cepp vérük sem folyik hiába. És nincs messze a világ proletárjai egyesülésének napja.” [10]

A magyar tanácsköztársaság fennállása idején Szovjet-Ukrajna bolsevikjei elküldték képviselőjüket Budapestre. Amikor 1919. április 15-én felszólalt a budapesti városi központi tanács ülésén, a következőket mondta: „Kievben mi elsőként olvastuk az újságban a hírt arról, hogy a magyar proletariátus a hatalmat a kezébe vette, hogy megsemmisítse a burzsoázia hatalmát. Nagy örömmel üdvözölöm a magyar proletárforradalmat.” [11]

Amikor a nemzetközi reakció hadjáratot szervezett Tanács-Magyarország ellen, Szovjetország és Szovjet-Ukrajna, internacionalista kötelességét teljesítve, minden lehető megtett azért, hogy segítse megállítani a román bojárók Tanács-Magyarország elleni agresszív tevékenységét.

A „Kommunista” újság az Ukrán Kommunista Párt Központi Bizottságának lapja, vezércikkében a következőket írta: „Az a feladatunk, hogy állandóan koordináljuk tevékenységünket más szovjet köztársaságok tevékenységével. A reakció meg akarja folytatni a magyar munkások és parasztok szabadságát. Fel testvéreink, a magyar munkások és parasztok megsegítésére!” [12]

Szovjet-Ukrajna munkásai, parasztjai és vörösgárdistái miközben kifejezték a Tanács-Magyarország dolgozóival való szolidaritásukat, kijelentették, hogy készek

segíteni a külföldi intervenció elleni harcban. A IV. kievi gyalogos tisztí iskola növendékei egy röpgyűlésen bejelentették, hogy készek segíteni a testvéri Magyarországnak, és csapást mérnek a földesúri Románia, a lengyel és cseh mágnások azon mesterkedéseire, hogy elfojtsák a forradalmat. [13]

Annak szükségéről, hogy támogatást nyújtsanak az imperialista gyűrűben levő magyar köztársaságnak, 1919 májusában a Sodolszki kormányzóság III. bolsevik konferencia, a Mogilevo-Podolszki járás I. parasztkongresszusa résztvevői is szölkak. [14]

Tekintet nélkül arra, hogy Szovjet-Ukrajna katonai helyzete is nehéz volt, 1919 május elején a szovjet-ukrán csapatok arra készültek, hogy Besszarábián és Bukovinán keresztül felszabadító hadjáratot indítsanak a magyar tanácsköztársaság fegyveres megsegítése céljából. Szovjet-Ukrajna munkás-paraszt védelmi szovjetje a Vörös Hadsereg egységeinek adott parancsában beszél a bojári Románia elleni támadás megkezdéséről: „Magyarország kormánya számít az ukrán vörös hadsereg testvéri segítségére, melyet mi ünnepélyesen megígértünk a kommunista párt központi bizottsága május 4-i ülésén a munkás-paraszt Ukrajna nevében. Azzal, hogy megtámadjuk a földesúri Romániát, mi nemcsak az ukránokat és egyéb testvéreinket, Besszarábia és Bukovina munkásait és parasztjait szabadítjuk fel, hanem elhárítjuk azt a veszélyt, amely Ukrajnában a szovjet hatalmat fenyegeti ... Siessetek!” [15]

A szovjet csapatok sikeres mozdulatait Besszarábiában és a Bukovinán és Galícián keresztül vonuló hadjárat előkészítését megakadályozta Gyenyikin csapatainak aktivizálódása a Déli fronton. A fiatal szovjet állam ugyan összegyűjtötte erőit, de az ellenforradalom miatt a szovjet ukrán csapatoknak nem volt meg a lehetősége arra, hogy egyesüljenek a forradalmi Magyarország hadseregével.

Az a támogatás, amelyet a magyar proletariátus nyújtott az orosz és ukrán szovjet hatalomnak, és amelyet Oroszország és Ukrajna munkásosztálya nyújtott a magyar forradalomnak, kölcsönös segítség volt. Amennyiben Magyarországon a szovjet hatalom győzelme az imperializmus frontjának szétszakítása nélkül Oroszországban nem volt lehetséges, úgy a magyar munkásosztály dicsőséges harca a maga részéről reális támogatás volt a szovjet népnek, hiszen a magyar köztársaság elvonta azokat a fegyveres erőket, amelyeknek részt kellett volna venniök a szovjet ellenes intervencióban.

A fent felsorolt tények Oroszország, Ukrajna és Magyarország dolgozóinak proletár egységéről és internacionalista szolidaritásáról tesznek tanúbizonyságot. A proletár forradalom győzelme Magyarországon ugyanolyan közel áll Oroszország és Ukrajna munkásosztályához, mint Magyarországon proletariátusához.

Szovjet-Ukrajna dolgozóinak felelete a magyarországi forradalomra ismételtlen megerősítette a proletár internacionalizmus marxi-lenini elveit és a különböző országok dolgozóinak nemzetközi szolidaritásának megerősítésére szölkált.

JEGYZETEK

- [1] Попов, В. С., Из истории пролетарской революции 1919 года в Венгрии „40 лет Великой Октябрьской социалистической революции”. Сборник статей, М., стр. 435.
- [2] Ленин, В. И., Соч. том 29, стр. 174.
- [3] „Новые ленинские документы”, Литературная газета, 21 апреля 1957 года.
- [4] Победа Советской власти на Херсонщине (Сборник документов и материалов), Херсон, 1957. стр. 161.
- [5] Там же, стр. 161.
- [6] Там же, стр. 197.

- [7] Нежинский, Л. Н., Отклики в Советской России на революцию 1919 г. в Венгрии, журн. „Вопросы истории”, 1969, № 2, стр. 103.
- [8] Там же, стр. 107.
- [9] За власть Советов (Сборник документов и воспоминаний о борьбе трудящихся за установление и упрочение Советской власти на территории Запорожской обл. в 1917—1920 гг.) Запорожье, 1957. стр. 83.
- [10] Трудящиеся Сумщины в борьбе за власть Советов (1917—1928 гг.) (Сборник документов и материалов), Сумы, 1957, стр. 143.
- [11] Журн. „Пролетарская революция”, 1927 № 4. стр. 156.
- [12] Усенко, В. В., Влияние Великой Октябрьской социалистической революции на развитие революционного движения в Закарпатье в 1917—1918 гг. К., 1955. стр. 183—184.
- [13] Там же, стр. 183—184.
- [14] Женинский, Л. Н., Упомянутая работа, стр. 184.
- [15] Усенко, В. В., Упомянутая работа, стр. 184.

СОЛИДАРНОСТЬ РАБОЧИХ СОВЕТСКОЙ УКРАИНЫ В ВЕНГЕРСКОЙ РЕВОЛЮЦИИ 1919 ГОДА

С. Мищенко (Ужгород)

По примеру Великой Октябрьской Социалистической Революции возникла советская власть и в Венгрии, — 21-го марта 1919 года. В. И. Ленин, от имени заседающего в то время VIII съезда РКП(б) в телеграмме приветствовал победу венгерского пролетариата и искал возможность поддержки братского венгерского народа. Поэтому он дал указание главнокомандующему Красной Армии о создании железнодорожной связи с венгерским советским правительством.

Рабочие Украины приветствовали победу венгерского пролетариата организацией митингов, демонстраций. На митинге херсонского пролетариата 1 июля они встретили представителя Венгерской Советской Республики 15 апреля представители большевиков Советской Украины в своих выступлениях в Будапеште с большой радостью поздравили молодое венгерское рабочее государство. Во время оборонительных боёв газета КПУ в передовой статье обратила внимание на помощь венгерских рабочих. Несмотря на трудное военное положение Советской Украины, украинские части готовились оказать военную помощь через Бессарабию и Буковину, но активизация частей Деникина этому помешала.

DIE SOLIDARITÄT DER WERKTÄTIGEN DER SOWJETUKRAINE IN DER UNGARISCHEN REVOLUTION VON 1919

von S. Mischtschenko (Uschgorod)

Nach dem Beispiel der Grossen Sozialistischen Oktoberrevolution kam die Rätemacht am 21. März 1919 auch in Ungarn zustande. Lenin begrüßte den Sieg des ungarischen Proletariats im Namen des zu dieser Zeit tagenden VIII. Kongresses der Bolschewistischen Partei telegrafisch und suchte die Möglichkeit, dem befreundeten ungarischen Volk zu helfen. Deshalb wies er das Oberkommando der Roten Armee an, die Eisenbahnverbindung mit der Räteregierung aufzunehmen.

Die Werktätigen der Ukraine begrüßten den Sieg des ungarischen Proletariats mit Versammlungen und Demonstrationen. Die Grossversammlung der Proletarier von Cherson empfing die Vertreter der ungarischen Räterepublik. Am 15. April begrüßten Vertreter der Bolschewiken der Sowjet-Ukraine den jungen ungarischen Arbeiterstaat in einer Ansprache in Budapest mit hoher Freude. Während der Verteidigungskämpfe forderte das Organ der Ukrainischen Kommunistischen Partei in einem Leitartikel Hilfe für die ungarischen Arbeiter. Trotz der schwierigen militärischen Lage der Sowjet-Ukraine rüsteten sich die ukrainischen Truppen zur Waffenhilfe über Bessarabien und die Bukowina, durch die Aktivierung der Truppen Denikins wurden sie aber daran verhindert.